חבר הכנסת **שלמה לורנץ** אגודת ישראל

„רק שנאה ונקמה אישית!"

השבוע נודעה המדינה כאשר נודע כי חבר־כנסת נתפס בקלקלתו, וכי היועץ המשפטי דרש לשלול את חסינותו על־מנת להעמידו לדין. אולם חיש מהר הופיעה סברה נוגדת, שהטילה אור חדש לגמרי על פרשה מוזרה זו.

„העולם הזה" פנה, בדרכו, ישר אל בעל הדבר, חבר־הכנסת (חשני) של אגודת־ישראל שלמה לורנץ, יליד הונגריה בן 36 שעלה לארץ לפני 16 שנה. הראיון הבא ניתן לחברי המערכת בדירה בת ארבעה החדרים, המרוהטת בדיות, בה גר חבר־הכנסת יחד עם אשתו וחמשת ילדיו.

להלן הדו"ח המלא.

מר לורנץ, האם היה אי־פעם ענין אישי ביניך ובין היועץ המשפטי, מר חיים כהן?

כן הרומאן התחיל בג'למי. מר חיים כהן היה הממציא, המחדש של החוק האנגלי, הסעיף 111 המפורסם, והושיב אנשים במאסר בלי האשמה מיוחדת.

הוא אסר גם אותך?

כן. אני הואשמתי אז כסרוריסט מספר 1, שרצה להפציץ את הכנסת. הייתי זה שגילה את כל הפרשה המחפירה, גינה את השימוש בחוק האנגלי הבלתי־מוסרי ואת תת־נהגותם הפראית של השוטרים בג'למי.

„הרגשתי שנאה כבושה"

היתה אז ביניכם התנגשות אישית?

אי־אפשר להגיד אישית, כלומר מאיש לאיש, מפנים ל־פנים, אבל תמיד הרגשתי שיש שנאה כבושה בינינו.

ואתה חושב שיש קשר בין הפרשה ההיא ובין מה שקרה השבוע?

איני יודע בדיוק, איני מנחש מחשבות. אבל בכל אופן הייתי דרוך משך כל שלוש השנים, חשבתי שהסיבוב השני בוא יבוא, במוקדם או במאוחר.

האם הייתה יכול להגיד בכמה מלים מה היא הפרשה הזאת?

קשה לי להגיד עכשיו, מכיון שלא שמעתי עוד האשמות ברורות.

„גם לא עבירה פורמלית"

לך עוד לא הודיעו שום דבר?

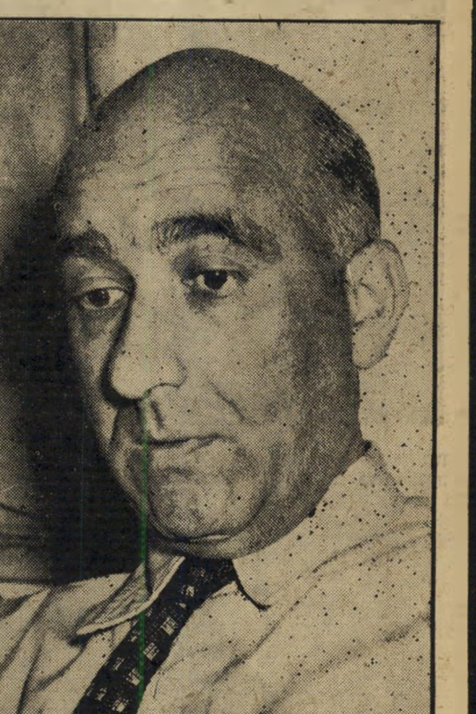

היועץ המשפטי חיים כהן מאשים ונאשם.

הגיעו אלי הסעיפים היבשים של ההאשמה, אבל עוד לא הנימוקים, על מה זה מתבסס, למשל, עיקר האשמה מסתובב מסביב לצ'ק על־סך 3000 דולאר שקיבלתי מתיל אמריקאי בארץ, ושכאילו לא החלפתי אותו באופן רשמי בבנק מוסמך. אבל מכיון שעובדה היא שהצ'ק הזה כן הוחלף כדת וכדין, ושהקבלות הרשמיות נמצאות תחת ידי, קשה לי להבין על מה מסתמך היועץ המשפטי.

אחת משתים, לפי דעתי: או שהיועץ המשפטי באמת אינו יודע שהצ'ק הזה הוחלף בהתאם לחוק עוד לפני כחודש ימים, ואז הדבר הזה מראה סזיזות וחוסר־אחריות מצידו, או שהוא כן יודע, ואז לצערי אהיה מוכרח לקבוע שאכן ישנו כאן ענין של שנאה ונקמה פוליטית.

אינך חושב שיש כאן עבירה טכנית?

לא מתקבל על דעתי, ואני מאמין שהציבור הרחב גם הוא לא יקבל, שאפשר להטריד חבר־כנסת באיזו האשמה על עבירה פורמלית, ואפילו באם היתה כזאת. לדעתי אין.

עבור מי קיבלת את הצ'ק?

עבור אישים שונים ומסרות שונות. בין השאר, בשביל יהודי אחד שהוא קרוב־רחוק של הנדבן, למסרת שיכון.

כמה זמן היה הצ'ק בידך?

הוא היה בידי כ־14 יום, אבל מיד, ביום קבלתו, הת־קשרתי עם בנק מוסמך והתעניינתי באופן מסירתו של הצ'ק.

„סירבתי להיחקר"

איך ומתי שמעת בפעם הראשונה שמתנהלת נגדך פעולה?

אחרי כ־14 יום בא אלי סמל משטרה והודיעני שהוא מצטער, אך קיבל תלונה שבאילו מכרתי את הצ'ק הנידון באופן בלתי־רשמי. הוא הביע את רצונו לחקור אותי בענין זה. לא הייתי מוכן להיחקר. ראיתי בזה פגיעה בכבודי ללא שום יסוד.

הבעתי את השקפתי לסמל המשטרה ושאלתיו אם היה מרשה לעצמו, או שמפקדיו היו נותנים לו סקודה, לחקור בצורה זו חבר־כנסת אחר אחרי זמן כה מעט של 14 יום, ובמיוחד כשהמדובר בבן־אדם שהוא נציג ציבורי ושיש לו טרדות שונות.

אבל כדי לא להשאיר איזה ספקות בלבו, שמא יש משהו בתלונה, שאלתיו אם זה יספק אותו ואם זה יוכיח את הבדותה, באם אוציא לו את הצ'ק וארא לו שהוא נמצא תחת ידי. פירוש הדבר שלא נמכר. הוא אמר לי שהוכחה יותר מעולה מזו באמת לא יכולה להיות. הראיתי לו אותו.

כאותו מעמד?

כן. הוא בא אמנם למשרד שלי, אך לקחתיו במונית הביתה. הוא ביקש את סליחתי, ניסה להצטדק לפני. אמרתי לו שאיני מוכן לקבל את הצטדקותו. טענתי היא לא נגדו, בתור פקיד העושה את מה שהממונים מצווים לו, אבל אגיש תלונתי למקום המתאים.

ועשית זאת?

כן. למחרת היום הבעתי את מחאתי החריפה לשר המש־סרה בענין זה. היה נדמה לי שהוא תמים־דעה אתי בענין זה, שהצדיק את תלונתי.

„הייתי תמים מדי"

מנין, לדעתך, באה התלונה?

אין לי דבר ברור בענין זה. מסתברת לי רק ההשערה, שהופיעה באחד העתונים * כי היהודי הקרוב־הרחוק הזה לא היה יכול להאמין שאני משתדל ומטפל בעדו ללא רווחים, ובאופן ישיר או בלתי־ישיר מסר את התלונה משטרה.

זה מזכיר לי את הבדיחה על אותי יהודי ששלח מכתב לריבונו־של־עולם וביקש ממנו 100 לירות. הוא הפקיר את המכתב לחסדי הרוח, שיביאו לרבונו־של־עולם. אולם המכתב הגיע לידו של יהודי עשיר, שהפניה המקורית מצאה חן בעיניו, והלה בא אל היהודי ומסר לו את הכסף הדרוש, בשליחותו של ריבונו־של־עולם. אבל הוא התפלא שבמקום תודה, כיעוד לשליח מצווה, קיבל חירופים וגידופים.

על שאלתו למה ומדוע, השיב לו היהודי: באם אתה מוסר לי את 100 הלירות, בוודאי שקיבלת הרבה יותר מריבוני־של־עולם, ואת השאר גנבת לעצמך.

לצערנו הגענו למצב כזה שאנשים כבר אינם יכולים להאמין ולהבין שמישהו יטפל ויעשה במסירות ללא פניה איזה דבר טובתו.

מאז הפניה של הסמל, לא שמעת על חענין שום דבר?

לא. אחרי הצטדקותו, לא היה לי שום ספק שהענין נגמר. עד כמה שלא חששתי, ואולי הייתי תמים יותר מדי בענין זה, מראה העובדה שאחרי פניתו של הסמל לא הזדרזתי ולא רצתי לבנק, אלא עשיתי את העבודה הזאת אחרי שהכנסת

* מעריב.

שלמה לורנץ (ימין) ויצחק מאיר לוין

גמרה את עבודתה, סיימה את המושב שלה ויצאה לפגרה. דהיינו שבועיים אחרי פניית הסמל אלי. אם אדם חושב שחוש־דים בו, שתפסו אותו, הוא רץ.

ואיך שמעת לראשונה שהיועץ המשפטי פועל נגדך?

ביום החמישי בערב, בשמונה וחצי, קיבלתי את מכתבו של היועץ המשפטי. אמנם קיבלתי בבוקר הזמנה רגילה לועדת הכנסת, שאני חבר בה, ועל סדר היום היה רשום „ביטול חסינותו של אחד מחברי הכנסת." אבל כמובן לא היה יכול לעלות על דעתי שהדבר מכוון נגדי.

„לא פנו אלי בכלל"

אתה לא הואשמת אף פעם אישום רשמי בענין זה?

לא. לא חתמתי על שום פרוטוקול, ולא מסרתי שום עדות, דבר שגם לא הייתי מחויב לעשותו כחבר הכנסת.

אתה רוצה לומר שחיים כהן בכלל לא הזמין אותך לשום חקירה, שלא שאל בכלל מה טענתך בענין זה, לפני שהגיש אותו לועדת הכנסת?

כן. לא פנו אלי בכלל.

מה תהיה עמדתך בענין החסינות?

אעמוד על זכותי ואלחם נגד ביטול החסינות, היות שאני רואה את הדבר כסוגע ומעליב, למרות שאין לי, כמובן, שום סיבה אחרת לא לרצות לברר את הדבר במשפט רגיל. לדוגמה, לפני כמה שבועות, כאשר התקפתי את תנובה ותנובה פנתה אלי וביקשה שאותר על חסינותי בקשר למכירת חלב רזה מדי ובקשר לשפיכת חלב קיבוב, כדי שתהיה באפשרותה להגיש נגדי משפט, עניתי מיד, דרך כל העתונים, שאני מוכן לוותר על חסינותי, למרות שמשפט כזה היה כמובן רציני ביותר, בהשוואה להאשמותיו המגו־חכות של היועץ המשפטי, אשר במקרה הכי טוב (בשבילו) הן פורמליות גרידא.

אתה בוררת את המצב עם עורך־דין?

לא. עוד לא.

„כמו עניין ג'למי"

מה תהיה תגובת מפלגתך בענין זה?

המפלגה מוכרחה להתאזר בסבלנות, כדי לשמוע מה שיש בפיו של היועץ המשפטי, ורק אחר כך תנקוט עמדה.

מה יהיה הטיפול בועדת הכנסת? האם היה פעם תקדים כזה?

לא. הם יהיו מזכרחים להיכנס לגוף ההאשמות, אחרת לא יוכלו לברר את הגורמים, אם הם פוליטיים או לא.

ובמקרה שהועדה תקבל בסופו של דבר את דעתך בענין זה, מה תעשה נגד היועץ המש־פטי? האם תנקוט בפעולה נגדו?

נו, בינתיים אני עוד עסוק בחלק הראשון של הפרשה, כפי שאתה רואה. בכל אופן אני מקווה שכמו גילוי הצדק בענין ג'למי, שהעביר מעולמנו את הסעיף 111, כך גילוי הצדק כאן יעביר מעולמנו הטרדות בלתי־מבוססות.